

gad arfvinge finnes, som blifvit född senast inom 1886 års utgång.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles värdsamt.

Stockholm den 26 Januari 1884.

A. O. Wallenberg.

N:o 24.

Af Herr **Wallenberg:** *Om bestämmande af ogift kvinnas myndighetsålder till tjuguet år.*

Vid 1856 års riksdag beslöts — efter åtskilliga förarbeten och heta strider — att ogift kvinna kunde blifva myndig vid uppnådda tjugufem års ålder. Riksdagsbeslutet ledsagades af den besegrade minoritetens mörka spådomar om ett störande och menligt inflytande på familjeförhållandena. Det oaktadt utkom en Kongl. förordning den 15 Juni 1858, som medgaf ogift kvinnas *vilkorliga* myndighet, i fall hon »hos Konungens Befallningshafvande anmälde sig vilja denna förmån åtnjuta.»

Det dröjde dock icke längre än till 1863 års riksdag förrän, utan mycket kif eller allvarsamt motstånd, denna lagbestämmelse förändrades derhän, att hvarje ogift kvinna förklarades *vara* myndig vid tjugufem års ålder, liksom mannen är det vid uppnådda tjuguet år. Kongl. förordningen af den 16 November 1863 stadfäste detta riksdagsbeslut. Mer än tjugu års erfarenhet har nu gifvit vid handen, att de hemska profetiorna icke slagit in, och nu mera hör man ingen beklaga den skedda förändringen, må hända med undantag för dem, som beklaga

alla förbättringar i lagstiftningen och i våra sociala förhållanden. Mången torde nog tycka, att det nu är väl bestämdt, och att ingenting behöfver vidgöras i denna viktiga fråga. Men erfarenheten visar, att ingen förändring, som ej till fullo genomföres, motsvarar verklighetens kraf; så ock härutinnan.

Mannen anses fullt mogen att sjelfständigt handla i ekonomiska frågor vid den för honom i lag stadgade myndighetsålder; han kan fritt förfoga öfver sin egendom, ingå förbindelser och sköta sina affärer bäst han gitter, medan den ogifta qvinnan vid samma ålder, under hvilka omständigheter som helst, icke tillåtes handla sjelfständigt, då det likväl endast gäller hennes egna angelägenheter och fördelar. Detta ändock hon som gift — vore hon ej mer än sexton år — tillerkännes kunna fylla det ansvarsfulla kallet af husmoder och möjligen som sjuttonårig enka ega berättigande att förvalta sin förmögenhet. Till den grad antages mannens vishet hafva inverkat på henne, ty någon annan orsak kan icke gerna tänkas. Men kan nu ett barn på sexton å sjutton år under sådana förhållanden erhålla full handlingsfrihet, så borde väl en qvinna vid tju guett års ålder anses minst lika klok och tillförlitlig i vården af egna angelägenheter. Säkert är, att blir en lagbestämmelse antagen, som sätter qvinnans myndighetsålder till tju guett år, så blifva föräldrar och målsmän angelägna att före den åldern bibringa henne kändedom om betydelsen af detta berättigande.

För öfrigt frågas med all rätt: skall icke en tju guettårig qvinna få råda öfver sin förmögenhet, lika väl som en man vid samma ålder? Är verkligen hennes förstånd mindre än hans, hennes kraft att motstå lifvets frestelser svagare? Skall hon, hvars bestämmelse det är att uppfostra sjelfständiga och viljestarka söner och tänkande, pligtrogna döttrar — egna eller andras — skall hon hållas i ledband långt efter det en med henne jemnårig man eger full handlingsfrihet? Har hon verkligen så illa dokumenterat sig? Spörj de ömma systrar och döttrar, som under oafåtlig sträfvan och tysta försakerler dragit fram till kunskaper och rättsinne en älskad broder eller försörjt åldriga föräldrar, eller de kanske ännu flera, som från ett fattigt hem gått ut i verlden utan alla hjälpmedel, men som genom arbete med sparsamhet och heder bragt sig fram. Spörj dem, som anlitat deras arbetskrafter, om dessa qvinnor ej lagt i dagen lika mycket nit, pligttrohet och redbarhet som jemnåriga män. På alla dessa frågor kan ej gifvas mer än ett svar, det att tiden är inne för vidtagandet af denna *likställighet* emellan qvinna och man.

Ser man nu till de förmögna unga kvinnorna, hvilka hittills så godt som tvingats att blunda för allt hvad omtanke och sträfvan heter för att syssla med en hop nöjen; gif dem handlingsfrihet, och deras uppmärksamhet på lifvets förhållanden skall tillväxa, deras synkrets vidgas, deras ansvarsskyldighet göra sig tydligare gällande och fyllas af sjelfständighetskänslor. Sjelfva skola de blifva de första att begära den praktiska uppfostran, de för ändamålet behöfva, och ju mera de blicka in uti och komma att deltaga i lifvets verksamhet, dess mindre skall för dem någon fara uppstå att de missbruka sin handlingsfrihet. Härda dem och gör dem oberoende genom att göra dem oberoende af sådana onyttiga skrankor, med hvilka de ängsligt kringgärdas. Detta skyddssystem alstrar svaghet och ökade fordringar, medan deremot vanan att reda sig sjelf väcker begäret att skydda andra svagare, hvilket åter förädlar sinnet och stärker karakteren.

Ser man tillbaka på de förflutna tjugu åren, skall man finna att den då beslutna författningen redan nu burit goda frukter, och detta torde kunna anföras såsom ett afgörande skäl att bringa reformen till sin slutpunkt och fullbordan. Till sist torde man ej kunna undgå att erkänna, det aktningen för kvinnan stigit med hennes sjelfständighet. Derom vittna de många förtroendeuppdrag, som nu mera lemnas unga kvinnor, och som *de* väl motsvara. Ej heller får man förglömma, att i samma mån kvinnan höjes, höjer sig också mannen; det är ett oberidligt faktum, så känt, att det här ej behöfver mer än påvisas.

På grund af hvad jag anført tillåter jag mig föreslå, att Riksdagen för sin del måtte besluta den förändring i Kongl. förordningen af den 16 November 1863 angående ogift kvinnas myndighetsålder, att denna må bestämmas, i stället för tjugufem år, till uppnådda tjuguetå års ålder.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles vördsammast.

Stockholm den 26 Januari 1884.

A. O. Wallenberg.